

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **Mgr. V. H.**, bývajúceho v T., zastúpeného JUDr. D. K., advokátom so sídlom v B., proti odporcovi **O. O.**, so sídlom v O.O., IČO: X., zastúpenému Doc. JUDr. J. S., Csc., advokátom so sídlom v K., **o určenie neplatnosti odvolania z funkcie**, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 20 C 103/2007, o dovolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 24. februára 2011 sp. zn. 19 Co 368/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Navrhovateľovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trenčín rozsudkom z 13. októbra 2010 č.k. 20 C 103/2007-400 určil, že odvolanie navrhovateľa z funkcie riaditeľa Základnej školy O. z 18. apríla 2007 je neplatné. Rozhodol tiež o trovách konania. Vychádzal z toho, že výsledky vykonaného dokazovania nepreukázali závažné porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov navrhovateľom (§ 3 ods. 7 písm. c/ zákona č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Podľa názoru súdu prvého stupňa obsadením miesta svojej zástupkyne bez výberového konania a jej vymenovaním do funkcie navrhovateľ neporušil § 5 ods. 9 zákona č. 552/2003 Z.z. o výkone práce vo verejnom záujme, lebo toto ustanovenie sa na vymenovanie zástupkyne riaditeľa školy nevzťahuje. Dokazovaním nebolo preukázané ani svojvoľné a diskriminačné vyplácanie odmien určitým zamestnancom, ani výrazný nepomer vyplatených odmien. Opatrenia, ktoré boli uložené škole Regionálnym úradom verejného zdravotníctva, škola neignorovala a plnila priebežne tak, ako to umožňovali finančné prostriedky. K ich úplnej realizácii nedošlo iba vzhľadom na nedostatok finančných

prostriedkov, zrejmy aj zo spravy o hospodarení školy za rok 2005. V konaní nebolo preukázané ani nehospodárne nakladanie s finančnými prostriedkami školy, pričom O. (zriaďovateľ školy a subjekt, ktorému škola predkladá svoj záverečný účet) v rozhodujúcom čase nevyjadřila nespokojnosť s hospodárením školy. Dokazovanie nepotvrdilo ani údajné prevzatie 2 000 Sk navrhovateľom ako náhrady škody za odcudzený kovový šrot z pozemku školy bez zaevidovania prijatej platby v účtovníctve školy. Z pracovného poriadku školy z 1. apríla 2007, ktorým bol zrušený jej pracovný poriadok z 2. septembra 2005, súd prvého stupňa vyvodil neopodstatnenosť tvrdenia, že v čase pôsobenia navrhovateľa vo funkcii riaditeľa nebol vypracovaný pracovný poriadok. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Trenčíne na odvolanie odporcu rozsudkom z 24. februára 2011 sp. zn. 19 Co 368/2010 rozsudok súdu prvého stupňa bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Odporcu zaviazal nahradiť navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania (§ 142 ods. 1 O.s.p.).

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal odporca dovolanie, v ktorom uviedol, že súdy v danom prípade nedostatočne odôvodnili svoje rozhodnutia, čím mu odňali možnosť konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Odvolaciemu súdu vytkol osobitne to, že sa nevyporiadal s odvolacími argumentmi a porušil právo odporcu na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Namietal tiež, že rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) a že súdy nesprávne vyhodnotili odporcom tvrdenú diskrimináciu zamestnancov školy pri udeľovaní odmien. Podľa jeho názoru spočívало dôkazné bremeno o nediskriminácii zamestnancov školy na navrhovateľovi. Účastníčkou daného občianskeho súdneho konania mala byť aj Základná škola O., ktorá ale získala právnu subjektivitu až v priebehu konania. V konaní neboli správne vyhodnotené dôkazy, ktorými odporca preukazoval porušenie hygienických noriem a povinnosti navrhovateľa vypracovať interné právne predpisy. Neprávne právne posúdenie veci dovolateľ videl v nerešpektovaní prezumpcie správnosti administratívnych aktov – záverov inšpekcií a kontrol. Podľa názoru dovolateľa sa súdy odklonili od záväzného právneho názoru vysloveného Krajským súdom v Trenčíne v jeho zrušujúcom rozhodnutí z 28. mája 2009 č.k. 19 Co 277/2008 a tým porušili princíp legitímnych očakávaní. Z týchto dôvodov žiadal dovolateľ zrušiť tak dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj

týmto rozsudkom potvrdený prvostupňový rozsudok a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Navrhovateľ vo vyjadrení k dovolaniu označil tento mimoriadny opravný prostriedok odporcu za neopodstatnený a žiadal ho zamietnuť. Napadnuté rozhodnutia sú podľa jeho názoru dostatočne odôvodnené a preskúmateľné. Odporcom tvrdená nepreskúmateľnosť rozhodnutí nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Irelevantná je aj jeho námietka týkajúca sa právnej subjektivity Základnej školy v O., ktorá účastníkom konania ani nebola. Právny názor vyslovený odvolacím súdom v jeho zrušujúcom rozhodnutí súdy rešpektovali a v intenciách tohto názoru sa zamerali na skúmanie danosti dôvodov pre odvolanie riaditeľa z funkcie, existenciu ktorých ale odporca v konaní nepreukázal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednáwanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Dovolaním odporcu nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), ani rozsudok vydaný vo veci, v ktorej by už dovolací súd vyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Napadnutý rozsudok nie je ani

rozsudkom uvedeným v § 238 ods. 3 O.s.p. Prípustnosť dovolania odporcu preto z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

Dovolací súd so zreteľom na § 242 ods. 1 O.s.p. skúmal, či v konaní nedošlo k procesnej vade uvedenej v § 237 O.s.p. O vadu tejto povahy ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Odporca existenciu procesných vád konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva. S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mali dopustiť súdy nižších stupňov, sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či ich procesným postupom nebola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv priznaných účastníkovi občianskeho súdneho konania. Dovolací súd z obsahu spisu nezistil, že by v konaní na súdoch nižších stupňov došlo k takejto procesnej vade.

Dovolateľ v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. namieta porušenie jeho práva na spravodlivý súdny proces. Jedným z aspektov tohto práva je tiež právo na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Vada nedostatku dôvodov rozhodnutia ale sama osebe (pri inak správnom rozhodnutí) nemusí disponovať potrebnou ústavnoprávnou intenzitou smerujúcou k porušeniu označených práv (III. ÚS 228/06, I. ÚS 53/10, III. ÚS 99/08). Na základe uznesenia občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bolo v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 111/1998 uverejnené rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. augusta 1997 sp. zn. 2 Cdo 5/1997, v zmysle

ktorého „konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) aj vtedy, ak odvolací súd svoj právny záver riadne neodôvodnil, takže jeho rozsudok zostal nepreskúmateľný“. Názor zaujatý v tomto rozhodnutí je plne opodstatnený aj v prejednávanej veci. Pokiaľ by aj prípadne došlo v konaní k dovolateľom namietanej procesnej vade (t.j. k nepreskúmateľnosti rozhodnutia), nezakladalo by to prípustnosť dovolania odporcu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Námietka dovolateľa týkajúca sa právnej subjektivity a účasti Základnej školy O. je pre posúdenie prípustnosti dovolania v danom prípade irelevantná, lebo sa týka subjektu, ktorý nebol účastníkom konania. Dovolací súd k tomu len ako poznámku uvádza, že predmetná škola mala v rozhodujúcom čase právnu subjektivitu (viď zriaďovacie listinu z 19. decembra 2001, ktorá je v spise založená na č.l. 210).

Odporca v dovolaní ďalej namietal, že súdy nesprávne vyhodnotili dôkazy, ktorými preukazoval diskrimináciu zamestnancov, porušenie hygienických noriem a povinnosti navrhovateľa vypracovať interné právne predpisy. V zmysle § 132 O.s.p. súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Ak súd prípadne nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, táto skutočnosť ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 42/1993).

Odporca súdom vytýka, že vychádzali z nesprávneho vyriešenia otázky, kto bol v konaní nositeľom dôkazného bremena, pokiaľ ide o preukázanie (ne)diskriminácie zamestnancov školy v súvislosti s udeľovaním odmien. Posúdenie toho, či tým došlo k procesnej vade v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., by bolo možné iba vtedy, keby bolo dovolanie procesne prípustné. Sama namietaná vada ale, i keby k nej prípadne došlo, nezakladá prípustnosť dovolania.

Dovolateľ tiež namietal, že po zrušení prvého rozsudku súdu prvého stupňa nebol v konaní rešpektovaný právny názor Krajského súdu v Trenčíne vyslovený v jeho zrušujúcom uznesení z 28. mája 2009 sp. zn. 19 Co 277/2008. V tom dovolateľ videl porušenie princípu legitímnych očakávaní. Dovolací súd zo spisu zistil, že Krajský súd v Trenčíne uznesením

z 28. mája 2009 sp. zn. 19 Co 277/2008 zrušil rozsudok Okresného súdu Trenčín z 2. júla 2008 č.k. 20 C 103/2007-36, pričom v zrušujúcom uznesení konštatoval, že súd prvého stupňa neaplikoval v danom prípade správny právny predpis; súdu prvého stupňa uložil povinnosť vyriešiť otázku, či v danej veci boli splnené dôvody odvolania navrhovateľa z funkcie riaditeľa školy a obstarat' pre to dokazovaním potrebné skutkové zistenia. Aj po tomto zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu muselo byť na oboch procesných stranách naďalej „legitímne očakávať“ to, že návrh bude zamietnutý (ak sa v ďalšom konaní preukáže dôvody odvolania navrhovateľa z funkcie riaditeľa školy), ako aj to, že návrhu navrhovateľa bude vyhovené (ak sa v ďalšom konaní nepreukáže dôvody jeho odvolania z funkcie riaditeľa školy). Zo spisu vyplýva, že súd prvého stupňa v ďalšom konaní vykonal dokazovanie tak, ako mu to uložil odvolací súd, a že vo veci rozhodol podľa výsledkov vykonaného dokazovania. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu preto uvedená námietka dovolateľa neobstojí. Odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa s tým, že sa stotožnil s jeho skutkovými aj právnymi závermi, z odôvodnenia jeho rozhodnutia nevyplývajú odlišné dôvody, než ktoré uviedol súd prvého stupňa; odvolací súd vyvodil svoje právne závery zo skutočností, ktoré posudzoval už súd prvého stupňa. Odporcom namietaným postupom súdov nedošlo k odňatiu práva odporcu namietat' správnosť právneho názoru na inštančne vyššom súde (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Pokiaľ odporca v dovolaní namietol, že napadnuté rozhodnutia nižších súdov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), dovolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho však interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd sa ale právnym posúdením veci nedopúšťa procesnej vady konania v zmysle § 237 O.s.p. Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je Najvyšším súdom Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým však možno úspešne odôvodniť (len) procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); zároveň je zhodne zastávaný názor, že nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nezakladá procesnú prípustnosť dovolania (porovnaj napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 62/2010, sp. zn. 2 Cdo 97/2010,

sp. zn. 3 Cdo 53/2011, sp. zn. 4 Cdo 68/2011, sp. zn. 5 Cdo 44/2011, sp. zn. 6 Cdo 41/2011 a sp. zn. 7 Cdo 26/2010).

Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že v danom prípade je dovolanie odporcu v zmysle § 237 a § 238 O.s.p. procesne neprípustné. Dovolanie preto odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní procesne úspešnému navrhovateľovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti odporcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal navrhovateľovi náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 15. decembra 2011

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková